

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an --- 40 Lei.
Pe jumătate de an --- 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Nr. 2154/1923.

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați; că petițiunile de primire în Institutul teologic din Arad pentru anul școlar 1923/924 au să fie înaintate Consistorului ort. român din Arad până în 7/20 August a. c. instruite cu:

1. Extras de botez dela Oficiul parohial extradat în timpul cel mai recent.

2. Testimoniul școlar, prin care se dovedește, că are pregătirea cerută în concluzul Nr. 84/1910 al Sinodului eparhial din Arad și anume — fiind parohiile din eparhia Aradului împărțite în trei clase, — dela petenți se pretinde: a) 8 clase de Liceu cu maturitate; b) 8 clase medii ori cu maturitatea dela școalele comerciale; c) 6 clase de liceu, reale ori civile s'au examen de cvalificațiune învățătoarească.

3. Atestat de moralitate dela oficiul parohial, la care aparține, vidimat de protopresbiterul tractual.

4. Atestat medical despre starea sanitară și întregitatea membrilor corporale.

5. Dacă petentul dela absolvirea școalelor s'ar fi dedicat altei carieri, ori a avut altă ocupațiune, atunci prin atestat dela oficiul parohial, la care aparține, vidimat și de consernentul protopop, are să dovedească ocupațiunea și timpul petrecut dela ultima frecvențațiune școlară până la timpul de față.

6. Se observează spre orientare, că în anul școlar 1922,923. Ministerul Cultelor și Artelor a încuviințat 31 burse à 2400 Lei pentru clericii Institutului nostru teologic.

7. Cei ce reflectează la burasă, să alăture și atestat de paupertate, respective despre starea materială a lor și a părinților.

8. Cei din altă Eparhie să prezinte litere dimisionale dela Episcopul locului.

9. Intreținerea în seminarul teologic este obligătoare pentru toți elevii primiți în Teologie.

10. Condițiunile de întreținere în seminar sunt următoarele:

a) În numărul 3000 Lei adecă trei mii lei anual, plătit în trei rate, anticipative la

cassa consistorială și anume: 1000 Lei la înscriere, 1000 Lei la 1 Decembrie 1923 și rata ultimă de 1000 Lei la 1 Aprilie 1924.

b) Pe lângă această taxă, în numărul, fiecare elev va mai plăti la începutul anului școlar și o taxă în alimente și anume: una mm. făină; una mm. cartofi; 10 (zece) Klgr. unsoare și 10 (zece) Klgr. fasole.

c) La întrare în seminar elevii vor aduce cu sine: 6 cămeși, 6 părechi izmene, 3 cămeși de noapte, 6 părechi ciorapi ori obele, haine de pat (saltea, ciarciafuri, tol ori plapomă, perină și o cuvertură de pat), 3 ștergare, 3 servete, păhar, cuțit, furculiță, lingură, o cească, 3 farfurii, piepten, săpun, perie de dinți, de haine, de ghetete, ace, ață hainele și îmbrăcămintele necesare.

11. Petițiunile au să fie timbrate legal și scrise cu mâna proprie.

12. Petenții să indice domiciliul și poșta ultimă, scrise corect și legibil.

Arad, din șed. cons. a sen. bis. ținută în 21 Iunie (4 Iulie) 1923.

Joan J. Papp
Episcop.

Nr. 1891/1923.

Circular

cătră oficiile parohiale din eparhia Aradului.

La propunerea adunării generale a fondului diecezan preoțesc, în vederea simțitei scumpete a trebuințelor pentru subsistență, asemnăm pe anul curent în mod provizor tuturor beneficianților din fondul diecezan preoțesc un spor de scumpete de 100% peste ajutoarele actuale statutare, care pentru trecut se poate ridică numai de cât la cassa consistorială, iar pentru viitor deodată cu ajutorul statutar.

Ceeace On. oficii vor comunica preoților deficienți, văduvelor și orfanilor de preoți din comunele lor, spre știre și orientare.

Arad, din șed. cons. dela 21 Iunie (4 Iulie) 1923.

Joan J. Papp
Episcop.

50 ani dela moartea lui Șaguna.

Prăznuirea a 50 de ani de când a trecut la vecinicie cel mai mare Mitropolit al românilor, s-a efectuat în dieceza Aradului în mod solemn și cu pietatea cuvenită. În toate comunele s'au ținut parastase împreunate cu predice, în cari s-a făcut apologia acestui fenomenal personaj. Iar după masă s'au arangiat festivități la cari au dat concursul și învățătorii noștri.

În catedrala de aici au oficiat parastasul, clerul parohial. Au participat autoritățile civile și militare, și un public numărös. La fine pârintele *Crăciun* a rostit următoarea cuvântare înălțătoare:

Predica din ocazia semi-centenarului Șaguna.

Iubiților mei! Istoria ne învață, că toate epocile mari istorice și-au avut eroii săi legendari, bărbații săi providențiali. În istoria dezvoltării naționale-bisericești a Românilor de dincoace de Carpați, secolul al XIX-lea încă și-a avut bărbatul său providențial, eroul său legendar, în persoana marelui arhiepiscop și mitropolit, ce a fost Andreiu baron de Șaguna.

În vremea, când naia bisericii noastre strămoșești se părea, că se învăluie de valurile turbate mănate de un vânt dușmănos, — în vremea, când se părea, că idealul nostru politic de unitate se pierde în nouri grei și întunecoși ai unui curent politic de extirpare, — cu un cuvânt atunci, când rătăceam fără busolă de orientare pe întinsul ocean al zbuciumărilor noastre seculare, — apare ca un far luminos splendidă, măreața și istorică figură a marelui arhiepiscop.

Și azi, când se împlinesc 50 de ani dela moartea lui, comemorarea sublimă a lui personajului istoric trebuie să ne servească ca un moment de înviore, ca un moment de regenerare și reînnoire sufletească.

Iubiților mei! Cadrele unei modeste cuvântări de ocazie sunt mult prea nici și înguste, de cât să poată găzdui o apreciere istorică a operei marelui Șaguna, a cărui activitate poate n'a fost în deajuns eshauriată nici prin seriile de volume, scrise cu multă îngrijire și pregătire pragmatică de apreciați istorici ai noștri. Dar simțindu-mă dator să fac, măcar prin câteva cuvinte, o apreciere istorică și practică a activității acestui providențial bărbat al neamului nostru, voi zice, — că:

Pe teren bisericesc.

El a scos Biserica noastră strămoșească din situația ei umilită, de biserică subjugată ierarhiei sârbești.

El a ridicat nivelul intelectual și moral, autoritatea și prestigiul clerului ort. român de dincoace de Carpați.

El ne-a dat Statutul organic, care până în ziua desrobirii noastre a fost cetatea inexpugnabilă a cre-

dinței noastre și a ființei noastre naționale, — și care este și azi „piatra cea din capul unghiului“, pe care se va baza viitoarea organizație solidă și durabilă a Bisericii dominante din România întregită.

Pe teren cultural.

El a înființat tiparnița dela Sibiu.

El a organizat învățământul nostru național.

Aproape nu avem instituție bisericăscă-națională și culturală, a cărei întemeiere și organizare să nu se lege de numele marelui Șaguna.

Înființarea liceului din Brașov, înființarea alor 13 școli capitale și alor 6—700 școli primare, — înființarea și în special organizarea institutului pedagogic și celui teologic din Sibiu, — înființarea „Astrei“ și a altor multe-multe instituții culturale, — vor forma o pagină luminoasă din istoria acestui popor, care va perpetua pururea posterității numele marelui Șaguna.

Ca om politic.

El a condus soarta Românilor de dincoace de Carpați între împrejurările cele mai crilice și grele.

A fost unul dintre prezidenții adunării naționale de pe Câmpul Libertății dela Blaj la 3/15 Maiu 1848.

A fost întâiul prezident al Comitetului național, care a organizat poporul român de dincoace de Carpați într'o națiune conștientă și luptătoare pentru desrobirea ei.

Șaguna a fost timp de un sfert de veac centrul tuturor mișcărilor noastre și vieța lui este o bucată din vieța noastră etnică-națională.

Și privind cu ochii mei sufletești măreața lui figură istorică și monumentală operă a vieții lui, îmi vin în minte două citate ale Sf. Scripturi.

În urma activității lui „*cei ce ședeau în lăturea și umbra morții, lumină a răsărit lor*“.

Ce instituții am avut și avem pe teren bisericăsc-național și cultural în ultimele decenii — „*toate printr'insul s'au făcut și fără de dânsul nimic nu s'a făcut, ce s'a făcut*“.

Și apreciându-l din punct de vedere psihic, sufletesc, voi zice, că a fost uriașul, a fost regele nobilimii sufletești, care din belșugul tezaurului lui sufletesc a altoit sufletul generației contemporane.

Și azi, când comemorăm semi-centenarul morții lui, ferbinte rugăciune înalț către Cel Atotputernic, să dea, ca acest suflet șagunian să vibreze de acum în pieptul lincezit al Românilor, — să dea, ca Duhul a celui ce-și doarme veșnicul somn în mauzeleul dela Rășinari, să patroneze în viitor totdeauna toate instituțiile, toate aspirațiunile și toate idealurile neamului românesc, Amin.

Ceva despre improprietărire și improprietăriți.

În ziua de 24 Maiu a. c. în cadrul unor serbări intime și puțin sgomotoase comuna Odvoș a sărbătorit a doua improprietărire: improprietărire de pădure. Improprietărire s'a făcut la fața locului. Membrii comisiunii, inginerii, proprietarul de pădure, preotul, învățătorul, sătenii, elevii de școală în frunte cu drapelul în cântece naționale la ora 9 din ziua amintită și-au făcut intrarea pe poarta cea largă a pădurii, construită cu atâta măiestrie de mâna cea puternică a Tatălui ceresc. Pădurea era liniștită, aștepta și ea cu dor predarea ei acelor, cari o iubesc mai mult ca alții, acelor, cari îi cunosc toate tainele și toate cărările. Manifestările de iubire a sătenilor, față de noua moșie șoaptele și exclamările lor întăreau tot mai mult zicerea poetică: „codru-i frate cu Românul”. Văile pădurilor abea mai puteau redă echourile chiuiturilor de veselie și cântecelor naționale; iară poienile nu aveau destule flori să satisfacă tineretului gustul de împănare și împodobire. Președintele comisiunii lasă ca cel dintâi semn de hotar, ce desparte cu ziua de azi pădurea sătenilor de pădurea proprietarului să fie făcut de elevii de școală, — martorii cei mai trainici și viitorii posesori ai tinerilor și mlădioșilor stejerei. Micul norman de pământ făcut în toată regula și numit „gomila No. 1” a trezit în întreaga asistență cele mai pioase sentimente. Incunjurarea celor 600 jughere cad. pădure, luarea în primire a codrului, izvoarelor cristaline a văilor și poienilor a fost o procesiune, căreia nu i-a lipsit nimic din caracterul unei procesiuni sfinle.

Ori-cât sunt de frumoase grădinile și câmpiile, ele singure numai nu fac ținutul așa frumos, ca dacă în același ținut nu sunt și lunci și păduri. Și dacă teritoriul și ținutul locuit de români, era vestit pentru pădurile lui bogate, pentru luncile și poienile lui frumoase — azi cu cea mai mare durere sufletească vedem, că aceasta aureolă cade mereu de pe ținuturile locuite de Români și în locul falnicilor stejari, rămâne spinul, pleșuvitatea, golătatea și sărăcia munților, ca mâine poimâne să se zică și să se scrie de streini și răuvoitori, că ținuturile locuite de Români sunt sărace din cauza că Românul, nu știe griji și cultivă pădurile. În timpul din urmă estirpatorii de păduri și-au făcut de cap. Ori unde mergi ori unde te întorci nu vezi decât magazii de lemne și negustori de lemne și ce e mai dureros, căci calitatea primă de lemn stejarul a trecut de mult cu plutele pe apa lină a Murășului, în țară streină, rămânând acolo și stejarul și capitalul. Ba! dacă mai știi și aceea că o societate streină, cu capital strein, de 7 ani încoace nu espioatează, ci stârpește o pădure de 7000 jugh. cad. plătind pentru 1 stejar de 80 ani 1 ban (adecă un ban) și unde sătenii așteaptă zădarnic

exproprierea și improprietărire, îți vine a crede că șoaptele streinilor, cari prezic că peste 50 ani România nu va mai avea un singur stejar se vor împlini.

Deci improprietărire de pădure din comuna Odvoș — e o pasere, care nu aduce primăvara, bucuria improprietăriților de aici se lovește prea greu de suspinile și durerile vecinilor neimproprietăriți și astfel nu e deplină.

Și Doamne! ce păcat moral, ce păcat social ce păcat național se comite atunci când reforma agrară, în loc să fie sprijinită de toți fiii României de unii și alții să o ia în bătaie de joc, i-se pun nume false, d. e. biserica unită o numește „jaf”, iar alții o zădărnicesc, făcând din o cauză socială și națională o cauză politică.

Legea de improprietărire a țaranului român — care mai mult ca ori care țaran din lume s'a legat existența de lucrarea pământului, prăsirea vitelor lucrarea și prelucrarea lemnului din pădure, a fost o lege așa de necesară, precum de necesară e apa pentru viața peștelui. Aceasta lege s'a născut în tranșee și e o recerință a timpului modern. Dacă dușmanii noștri seculari o numesc „lmorală” fiindcă „jefuiește” pe proprietari (cum scrie ziarul unit: „Unirea” din Blaj) o fac aceasta în dorul de a vedea poporul românesc umilit și sărac, în dorul de a vedea școala și biserica noastră săracă, preotul și învățătorul lipsit; cele mai bune mijloace de întunecare sufletească. Răutatea și egoismul sunt caracteristica, celor cari pentru un blid de linte și-au lăpădat legea și credința.

Că ce influință binefăcătoare are improprietărire a țaranului se poate vedea de acolo de unde s'a efectuit aceasta improprietărire. Așa d. e. în comuna pe care o păstoresc eu deodată cu improprietărire a intrat și binecuvântarea lui Dumnezeu. A crescut dorul de muncă, dragostea de țară și de toate instituțiile noastre culturale. Așa d. e. legea agrară, care nu „jefuiește” a lăsat proprietarului 200 jugh. cad. de pământ; iară sătenilor; văduvelor, orfanilor, voluntarilor, oropsiților și sârmanilor o dat 120 jugh. cad. Rămânând însă școala fără pământ proprietarul din 200 nu a binevoit a mai da un 1 jugh. sau două; văduvele și sârmanii însă din voie liberă și cu iubire au cedat 8 jugh. cad. și pentru școala lor. Iubirea de țară a luat un avânt îmbucurător așa d. e. cu ocaziunea ultimei mobilizări — fiii comunei păstorite de mine au fost cei dintâi sub drapel iară la reîntoarcere au venit mulți avansați și decorați. În cece privește sârguința și dorul de-a munci în brazda și ogorul propriu s'au arătat că sunt demoi de pământul primit căci, n'a rămas spine n'a rămas buruiănă, care să nu fie stărpiță, n'a rămas o palmă de pământ, care să nu fie învărtită după toate legile economiei moderne.

Însuși proprietarul de pământ un bărbat învățat, care și-a câștigat cunoștințele economice în Halle și

Berlin, când i-am arătat cum muncesc sătenii pământul primit și când i-am spus că s'a înălțat moralul comunei după împroprietărire a ex-lamat: „într'adevăr mărturisesc că nu-mi pare rău după cele 700 iug cad. pământ arător și pădure, cari au trecut din moșia mea în mâinile sătenilor* — căci văd că sunt vrednici de el. (Unii dela Blaj — ar putea da față cu un proprietar, care nici nu e român — și care prin exproprierea alor 700 iug. cad. pământ și pădure, nu se simte „jefuit“). Deodată cu împroprietărire de pădure, cu formarea de pădure comunală, s'a încălzit și sentimentul de jertfă a sătenilor ceea ce s'a putut observa atunci când, fiind vorba de repararea bisericii și aprovizionarea ei cu clopote, fără de a mai face aruncuri cu sila s'a incasat suma necesară din donațiuni benevole. Iară când vedem, că școala și învățătorul fără a face deosebire între cea de stat și cea confesională e aprovizionată cu lemne de foc, și nu vom fi siliți a închide ușile dinaintea școlarilor — din lipsa de lemne de foc, nu e aceasta o binefacere, care e rodul reformei agrare? Mai luând apoi în seamă buna armonie între proprietar și săteni, aplanarea diferendului dintre săraci și bogăți; reforma agrară și împroprietărire țaranului român se poate declara de o reformă sfântă, putem declara că reforma agrară executată în mod ciăstît e egală cu legea iubirii din evanghelia lui Christos.

Preoții și învățătorii noștri primească deci îndemn și conlucre, ca reforma agrară și împroprietărire țaranului român să fie dusă la îndeplinire în fiecare comună cât mai curând, căci prin legea agrară și prin împroprietărire țaranului român, țara noastră va dobândi țărani harnici, ostași credincioși, cetățeni pacinici și creștini buni.

Ioan Evușian, preot.

Cătră personalul Direcțiunii Regionale C. F. R. Timișoara.

Cuvânt despre: Fericirea creștină.

Omul dorește fericirea. Din cele mai înnegurate vremi el a întins neconținut brațele tremurânde și a țintit fără încetare ochii spre aceasta utopică fantomă, care se depărtează cu atât mai repede, de ce el o caută, cu cât acesta, crede mai mult, a o afla în lucrurile, cari sunt afară de sine.

Este știut, cum s'au încrucișat în vechime conceptele, iscodite de gândirea omenească, neobosită în căutarea acestei „păseri albastre“.

Frământată de taina sorgintei și ființei a tot, ce există, s'a muncit mințea popoarelor antice, și se trudea zadarnic vechea filosofie grecească să descopere acest dorit talisman. Teoriile despre împreunarea și desfacerea elementelor naturii, proces considerat

— după știința vremii de atunci, — isvorul și cauza finală a tot, s'au dovedit de neputincioase pentru soluționarea toată jongleria lor de concepte și cuvinte și nici ai gânditori sceptici și stoici ai vremii apuse, cu diversele lor sisteme de gândire, n'au putut da omenimii ceea ce atât de mult căută.

Și dacă unii dintre iluștri gânditori ai acelei lumi, au meditat nu numai asupra „naturii externe“ ci au reflectat și asupra judecării și acțiunii morale, isvorite din internul omului, aceasta nu a fost decât o etapă, în care s'a arătat, licărirea unei palide raze spre acel miraculos eveniment, prin care s'a coborât în suflete adevărul curat, lumina, dreptatea, deci fericirea în Hristos Mântuitorul.

În aceea vreme când stăpânea întunecimea și perstițiilor religioase, degenerarea și nedreptățile sociale, — când lumea era atât de nefericită, — și când nici Atena, nici Roma, nici Ierusalimul n'au putut îmbunătăți aceasta lamentabilă stare; atunci a trimis Dumnezeu, prin micul sat Vifleem, razele blânde ale moralei divine, a trimis pu unuia-născut Fiul său, care s'a coborât între oameni și le a zis: „Eu sunt lumina lumii, cel ce-mi urmează, nu va umbla întru întuneric ci va avea lumina vieții“. — (Ioan evangh.)

Și Fiul lui Dumnezeu a sămănat, din belșug, sămânța adevăratei fericiri, pe care omenimea, dacă o ar fi primit și urmat în adevăratul ei înțeles evanghelic, după cum durere n'a făcut-o, — ar fi pe deplin fericită. Și nu ar fi fost sgușuită de atâtea nenorociri și năpaste, cum fu și războiul îngrozitor, al cărui înepușabili germenii, nu sunt încă pe deplin distruși, ci amenință omenimea, ca bălaurul din poveste, ridicând, când ici, când colo, câte un înfricoșător cap de Moloh Modern.

Dacă vechile devize erau coveretizate în dicționare: „Ochiu pentru ochiu, dinte pentru dinte,“ și „Să iubești pe vecinul tău și să urești pe vrăjmașul tău“. Hristos Mântuitorul ne-a învățat așa: „Iubiți pe vrăjmașii voștri binecuvântați, pe cei ce blastămă „faceți bine celor ce vă urăsc, și vă rugați pentru cei ce vă supără și vă asupresc etc.“

Cugetați înșivă fraților, dacă omenimea ar fi păzit și numai aceasta poruncă a dragostei, a tertării, cât de mult s'ar fi întărit și ridicat simțul moral, al omenimii și cinstei între oameni, și cât de mult s'ar fi netezit toate neînțelegerile și asperitățile sociale, de câte lacrimi ar fi fost scutită omenimea?! „Să iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima, din tot sufletul tău, iar pe deapropoalele tău, ca însuși pe tine“. Iată porunca cardinală și fundamentală a legii creștine, care cuprinde în sine toate datorințele credinciosului față de Dumnezeu, de sine și aproapele. Cine ascultă și împlinește porunca aceasta divină, — învățată de sf. noastră biserică, scutit de ură, sentimentul răzbunării, răutate invidie și alte păcate — și stăpânit numai de iubirea creștinească, acela ajunge

să fie fericit. — Nu-ți trebuie decât minte sănătoasă, ca să te convingi de adevăritatea acestui lucru.

Și dacă este așa, — precum de fapt este — te miri și te întrebi de unde aversiunea față de tot ce este creștinesc? De unde?? Apostolii falși ai vremii se îngrijesc, ca să o susțină acolo unde este și să o ațâțe acolo unde nu este. — Acești „mincinoși proci”, — cu cuvântul evanghelic pe buze, despre cari scriptura zice: „vai celor prin cari intră sminteala în lume etc. sunt asemenea copilului, stăpânit de gândul negru de a-și sugruma pe iubitoarea mamă, care l-a avut și l-a condus la fericire.

Gândul adevărat al acestor „blânzi porumbel” este mascat de cuvinte, profanate în gura lor, ca: „drumul nostru duce la fericire”.

Nu este intențiunea mea să arat la acest loc înalta misiune a bisericii în special, ci voiu aminti numai, că în vreme ce Hristos Mântuitorul a coborât pacea și dragostea pe pământ, pentru fericirea omenilor, acești falși apostoli, cu a-zeești cuvinte pe buze, pornesc să suciască mîntuitorul și să-l deșerteze, și aceasta nu pentru „fericirea lumii”, ci pentru preamărirea lor proprie. Sbiruind pălîmle egoiste ale unor oameni certați cu bunul simț, aceștia vreau să caute defecte în toate instituțiunile creștinești, ba chiar și în cel mai mare așezământ al lumii, în societatea omenească, căreia îi face reproșul marelui păcat, că este împărțit în clase. — „piedeca a toată fericirea”.

Societatea actuală ei o prezintă ca „un infern de nedreptăți, în care o parte dintre oameni muncesc suferind și neposedând nimic; iar alta parte posedând totul, exploatează bucurându-se înbuibată de întreg belșugul civilizației”. De aceea ei își propun să se soluționeze problema prin: „desființarea definitivă a împărțirii omenimii în clase”. Aceasta schimbare o voesc imediat și cu „violență”. Cine se opune procedurii de realizare a acestei asimilări sociale, va fi forțat la aceasta s'au desființat. Pentru ei aceasta totală asimilare este identică cu fericirea. Asimilați cu sila deci: fericiți cu sila!

Pentru o astfel de fericire, Rusia de azi ni-se prezintă, ca un tablou foarte semnificativ.

Ca să ilustrez mai evident cele arătate dați-mi voie să citez, din nolanul nenumăratelor cazuri de felul acesta, un mic episod, prins din realitate și zugrăvit de poetul Leon Donici, care a gustat însuși din aceasta „fericire” și încă în calitate de „comisar al poporului”.

Iată tabloul:

...: Vine la comisariatul meu o bucătăreasă și reclamă, că doamna, la care slujea ea, o ofensase.

— Ce ofensă ți-a adus? Întreb eu.

— M'a alungat din serviciu și nu-mi plătește leafa.

— Stăpână-ta e aici?

— E aici.

Ordonă să se prezinte stăpâna servitoarei.

Intră o doamnă. Eu îi spun reclamația servitoarei. Stăpâna îmi povestește atunci, că cu trei săptămâni în urmă, dânsa își achitase bucătăreasa, dându-i voie să mai rămâie încă trei zile, până când își va găsi alt loc.

— Din ce cauză i-ai plătit și ai anunțat-o să plece?

— După revoluție, bucătăreasa mi-a spus, că acuma toți suntem egali și liberi. Din cauza aceasta eu sunt obligată să ajut bucătăresei să facă de mâncat. O zi lucrează ea și o zi eu. Eu l-am spus, că țin bucătăreasa pentru lucru și dacă dânsa nu vrea să lucreze, să plece, iar eu îmi voiu găsi alta. Atunci ea a început să mă amenințe, că are niște prieteni soldați și dânsii mă vor da în judecata sovietului și mă vor perchezitiona. Eu rabd și tac o săptămână două, dar ea tot la mine trăiește, mănâncă bea, se plimbă pela meetinguri și nimic nu lucrează. Ieri mi-a cerut să-i plătesc leafa pe două luni înainte, căci numai așa îmi va părăsi casa. Bine înțeles am refuzat. Și iată acuma a venit aici.

— Martori aveți?

— Am.

— Chiamă martorii.

Martorii au confirmat în totul spusele doamnei.

— Bine — mă adresez bucătăresei — nu vrei să părăsești casa?

— Nu acuma e revoluție.

— Ei și ce înseamnă asta?

— Înseamnă că nu mai sunt stăpâni și servitori. Toți sunt stăpâni.

— Bun — hotăresc eu. Atunci vom face așa: dacă nu vrei să părăsești casa, rămâi, cu condiția însă să plătești pentru mâncare și adăpost, zilnic câte douăzeci de ruble, s'au imediat să te cari din casă.

— Cum așa?

— Așa!

— Dacă nu vrei te bag la închisoare pe jumătate de an. Bucătăreasa clipi din ochi.

— Da?... — încep să sughice. Nu știu care dracu l'a adus aici pe capul nostru...

— Dacă nu isprăvești cu vorba, te închid încă pe jumătate an. Cum îți convine mai bine?

— Nu, nu. Astăzi mă mut.

— Să nu-ți fie greu, eu îți dau și un milițian să te ajute.

— Eu am crezut, că în revoluție se poate tot ce vrei.

— Cine ți-a spus?

— Un soldat cunoscut. Dânsul zice că acuma noi suntem în locul burghezilor, iar burghezii trebuie să ne slujească.

Dar să revin la învățătura bisericii, căreia acești rătăciți îi fac imputarea, că susține acestea stări de neegalitate socială de clase. Aceștia uită că Hristos Mântuitorul a arătat, că dragostea creștină este teme-

lia fericirii iar pilda samarineanului milostiv a accentuat în mod evident, că deaproapele nostru este orice om, fără deosebire de neam și clasă.

Societatea omenească este ca un trup în care membrele deși diferite, toate sunt deopotrivă necesare după cum zice scriptura: „Precum într'un trup multe mădulare avem, și mădularele n'au toate o lucrare: în acelaș chip voi cei mulți un trup sunteți întru Hristos și fiecare unul altuia mădulare.”

Dacă în corp sunt diferite membre, urmează în mod natural, că corpul numai atunci va fi ținut în bune condiții de îndestulare și fericire, dacă toate membrele vor lucra în cea mai deplină armonie, fără ca să-l plesnească cumva prin minte, să ceară totala egalizare și uniformizare a lor și încă în numele fericirii.

În epistola I. către Corinteni apostolul evidențiază necesitatea acestei frățești conlucrări și între diferitele clase ale societății.

Conform acestei învățături precum fiecare membru al societății este dator a conlucra la susținerea corpului întreg așa fiecare clasă a societății este datoră a contribui prin munca sa fizică sau intelectuală prin cinste, simț de dreptate și dragoste la fericirea societății, care este marele corp al omenirii. Și este vremea să se convingă odată lumea de adevărul, că dacă membrele cele principale și complicate sunt tot atât de însemnate și necesare, ca și cele mai mici și mai simple, atunci tot acest raport stă și pentru diferitele clase ale societății! Cine cere asimilarea lor în numele fericirii, nu știe nici el singur ce cere și ce vrea, decât aceea, că vrea și el să se arate, să se evidențieze cerând ceva.

Toate sunt deopotrivă de utile și dacă e să dorim binele și fericirea atunci să dorim bunăstarea, îndestularea fiecărui membru, — fiecărei clase — la locul, unde l-a așezat puterea de muncă, și priceperea sa, ca să poată lucra în bună înțelegere, căci din armonia lucrării părților iese armonia întregului.

Deosebirea ce ni-se pare, că este în societate, nu este altceva decât distribuția muncii, în măsura talentului și puterii de acțiune, a membrilor

Din conlucrarea ochiului, cu urechea, mirosul, gustul pipăitul rezultă cunoașterea mai deaproape a unui obiect, la care rezultat fiecare membru ajunge în măsură mai restrânsă, în particular, — și aceasta cunoștință, nu poate folosi decât omului în primul loc. Ce bine ar fi dacă și diferitele clase ale societății omenești ar căuta, în armonie, calea spre fericirea comună! Și este atât de ușor, când în această străduință lumea se va conduce de glasul evangheliei lui Hristos.

Dar și din altă considerație ar trebui să se sprijinească diferitele membre ale societății și anume: bunăstarea uneia are înriurința binefăcătoare, tot așa precum durerea alteia o simte și celelalte, căci zice apostolul: „Și orice pătimește un mădular pătimește toate mădulările dimpreună ori de se slăvește un mădular împreună se bucură toate mădularele.”

După toate acestea putem vedea și din toate acestea câteva exemple netemeinicia acelora cari poartă — cu cuvinte rupte și rău tălmăcite din Sf. Scriptură — că lupta de clasă și încă în numele lui Hristos, care a fondat toate principiile divine sale învățături numai și numai pe iubire.

Și dacă creștinismul admite ierarhia aceasta se face în înțelesul, că sarcinile cele mai mari și mai grele nu are să le poarte cel mic, căci același puțin i s'a dat, puțin i se va cere. Cel mai mare are îndatoriri mai grele, răspundere pentru cele încredințate lui și va trebui să muncească din greu cu fizicul sau crieerul, — după felul slujbei sale — ca să poată stă la locul de cinste. Și cu dreptul se cere aceasta căci zice scriptura: „Dacă nu voește cineva să lucreze nici să nu mănânce.” Test.

Iată deci fraților și domnilor, că în sfânta noastră biserică — prin învățăturile sfintei scripturi — se pun principii generale, prin cari se pot soluționa nu numai chestiunile de ordin sufletesc ci chiar și problemele sociale, cari aduc pe lângă fericirea sufletului nostru și îndestularea noastră corporală.

Și cum apostolii vremilor tulburi sunt stăpâniți și preocupați numai și numai de chestiunile corporale, de bogății, muncă puțină și în schimb răsplătă îmbelșugată și momentană, în mod natural se măresc și statornicesc în sufletele lor de avuții.

Nesăbuitul gătlej de răsăpă al acestor poște — devenite în urmă patimi — nu este nime în stare a satisface din câștig cinstit, și iată neîndestularea și nefericirea câte de lute s'a strecurat în sânul celui ce a căutat mulțămirea în lucruri lumești și numai în acestea.

Creștinul adevărat își dă seama însă că decât toate trebuințele corporale, este mai presus sufletul căci „ce va folosi omului de ar dobândi lumea toată și-și va pierde sufletul său.”

Pătruns de învățăturile dragostei lui Hristos bunul creștin — care este totodată și cetățean bun, funcționar bun, muncitor bun, cu un cuvânt om cinstit, — va reprobă fericirea concepută în capul bucătăresei din Rusia și va rămâne convins că fericirea adevărată nu o va aduce omenimii nici ștergerea diferenței de clase, — nici averea, nici lucrul, nici toate bunățiile trecătoare, ci o va aduce bogăția dragostei noastre creștinești pentru oamenii noștri, din care va rezultă imperativul de a fi buni, cinstiți și de omenie.

Celce va voi să fie deci fericit, nu va trebui să caute condițiile acestei stări binecuvântate, decât în comoara sufletului său.

Glasul sfintei biserici și al țării iubite se îndreaptă către toți fiil ei și toți buni creștini ca să se trezească la această conștiință, dacă voiesc să ajungă cu adevărat la fericirea creștină.

Iunie 1923

Melentie Șora, preot.

Nu
cunos
din A
desluș
unele
telor,
cu o
dastra
iodrăz
Dela
ronare
pului
mare,
D
monic,
tabil,
tuar, c
tect (?
Fondul
pia (c
milioar
S
gradați
chirie
ajutor
tal 2.13
S
pentru
l para
 între 4
dat pen
zație de
1.768,50
Pe
de scris
și lumir
tedralei
37,500
S
Ardeal
351,400
orfani d
biserici
seama s
Lei alte
pentru z
De
de. Orad
plus cot
ce statu
gr-cato
Ată
— cu 4

Cifre vorbitoare.

Episcopia greco-catolică dela Oradea-mare este cunoscută ca cea mai bogată între episcopiile unite din Ardeal.

Un confrate dă, în această privință, următoarele deslușiri:

Pentru a arăta adevărata situație, am cules unele date edificatoare din bugetul Ministerului cultelor, pentru a învedera, că deși are averi fantastice cu o modestă moșioară (1) de 140,000 jugăre cadastrale, episcopatul gr.-cat. de Oradea-mare are îndrăzneala de a cere subvenții enorme dela stat. Dela acel stat pe care-l jignește de multeori (incoronarea dela Alba-Iulia, absența ostentativă a episcopului Frenț dela toate serbările naționale d'n Oradea-mare, dela împroprietări etc., etc.)

Dar să glăsuiască cifrele: Salariile pentru 6 canonic, 1 preot misionar, 1 primnotar consistorial, contabil, cassier, notar consistorial, exactor, arhivar, actuar, concipist, expeditor, dactilograf, avocat, arhitect (?), oameni de serviciu Lei 211,050 (pe 9 luni). Fondul religios catolic îi dă 31,500 Lei, iar episcopia (cu zeci de mil de acțiuni și depuneri de multe milioane) n'are venit propriu numai 2717 Lei (?).

S'a mai dat din vistieria statului: pentru plata gradațiilor 1.359,680 Lei, pentru indemnizație de chirie 151,850 Lei, adaose de scumpete 573,075 Lei, ajutor de familie 46,800 Lei, deci sub acest titlu total 2.130,748 Lei.

S'au mai dat pentru mitropolia unită din Ardeal pentru retribuția tuturor preoților (1529), 2 cântăreți, 1 paraclasier, total 6.590,250 Lei, care se împarte între 4 episcopii. Tot pentru mitropolia întreagă s'a dat pentru plata gradațiilor 4.119,075 Lei, indemnizație de scumpete 6.380,550 Lei, ajutor de familie 1.768,500 Lei. Plus retribuțiunea protopopilor 436,600 Lei.

Pentru cheltuieli materiale: Tipărituri și rechizite de scris 4500 Lei, încălzit (? când au păduri imense) și luminat 5000 Lei, cheltuieli pentru întreținerea catedralei 7500 Lei, burse pentru studenți în teologie 37,500 Lei.

S'au mai dat pentru cele 4 episcopii unite din Ardeal încă 32,000 Lei ajutor pentru coruri bisericești, 351,400 Lei ajutoare pentru preoți invalizi, văduve și orfani de preoți, 400,000 Lei ajutoare pentru zidiri de biserici și case parohiale, 85,000 Lei pentru burse pe seama studenților în teologie în străinătate, 85,000 Lei alte ajutoare și sumulița de 400,000 Lei ajutoare pentru zidiri de biserici și case parohiale.

Deci special pentru *săraca* (?) episcopie gr.-cat. de Oradea-mare statul dă sumulița de Lei 2.185,248 plus cota proporțională din sumulița de Lei 19.274,975, ce statul o dă mitropoliei unite pentru cele 4 episcopii gr.-catolice.

Atât primește episcopia unită de Oradea-mare — cu 40,000 suflete...

INFORMAȚIUNI.

Aviz. Onorații conducători ai oficiilor parohiale, sunt rugați a îndemna tinerii cu pregătiri și purtare bună, la îmbrățișarea carierei preoțești, care și în cele materiale, oferă avantajii față de alte cariere. În Seminarul nostru li se fac toate înlesnirile posibile, și prin acordarea de burse se ușurează cheltuielile enorme. Satele noastre au lipsă de luminați și este o datorință față de biserică și neam să ne îngrijim de creierea unei sucrescente, care să umplă așa de mult simțite pe terenul atât de frumos al păstoririi sufletești.

Mulțumită publică. Trecând biserica noastră de aici prin o reparație fundamentală și voind a ușura sarcina cheltuielilor, ce apasă pe unerii credincioșilor mei, am cerut și ajutorul deputatului circumscripției Radna, care a și grăbit a satisface cererei noastre dăruind dela sine spre scopul sus indicat suma de Lei 3000, iar dela Ministerul Cultelor obținându-ne un ajutor de Lei 5000.

Mulțumim și pe aceasta cale atât Dlui deputat Christian Tomulescu pentru generosul său dar și pentru interesul, ce ni-l poartă; precum și bărbaților, cari conduc afacerile culturale ale țării noastre, asigurându-i totodată, că biserica noastră nu întrelasă nici odată a se ruga pentru ajutorii și binefăcătorii ei.

Odvoș, la 17 Iunie 1923.

Pentru credincioșii comunei Odvos:
Ioan Evușian, preot.

La Internatul diecezan de fete se angajează o dșoară ori doamnă română ca pedagogă.

Internatul diecezan ort. român de fete din Arad.

Aviz.

În internatul diecezan de fete se primesc elevele cari cercetează liceul român de fete din Arad.

Taxa de întreținere — ce se va statori ulterior — se va plăti la cassa consistorială din Arad în patru rate egale. Rata I. la intrarea în internat, rata a II. la 1 Noemvrie, rata a III. la 1 Februar, rata a IV. la 1 April 1923.

Fiecare elevă va avea să mai plătească la intrarea în internat o taxă de înscriere 100 Lei, taxă de 75 Lei pentru medic și medicină, precum și o taxă anuală de 25 Lei pentru deteriorări.

Afară de acestea taxe, fiecare elevă este îndatorată să aducă în natură următoarele:

125 klg. făină de pâne, 30 klg. făină albă, 1 mm. cartofi, 12 klg. unsoare, 10 klg. fasole (linte sau

mazăre), 100 ouă, 5 klg. zahăr și 5 klg. săpun pentru elevele cari își spală rufele în internat. Acestea le va pune la dispoziția direcțiunii fiecare elevă, $\frac{1}{2}$ la intrarea în internat și $\frac{1}{2}$ la 1 Febr.

Părinții cari anunță intrarea în internat a elevelor, au să anticipe 100 Lei direcțiunii internatului, care sumă să va computa în taxa de întreținere. Elevele cari intră în internat în cursul anului școlar, vor avea să plătească taxa de întreținere pe întreg cvartalul în care intră în internat; iar elevele cari din ori ce motive ar ieși din internat, vor avea să plătească taxa de întreținere pe întreg cvartalul în care ies din internat.

Fiecare elevă aduce cu sine: 1 covorel lângă pat, 2 perini cu 4 fețe, 1 plapomă cu cearșafe albe de pat, 1 acuperitoare albă pentru pat, 6 cămăși, 6, camizoane, 6 pantaloni, 6 părechi ciorapi, 4 rechite 12 batiste, 6 ștergare, 3 serviete, 1 ștergar de bucătărie, care rămâne internatului, una față de masă, 1 ceașca și 2 fărurii, tăcămuri: cuțit, furculiță, lingură și linguriță, 2 păhare (unul pentru beut și altul pentru dinți, 4 cărpe pentru șters lighianul, 2 cărpe de praf, piepten rar și des, foarfeci, perie de cap și de dinți, de haine și ghete, haine de port și un palton, jachetă de primăvară, 2 părechi de ghete, 1 păreche pantofi de casă, un parapleu și o cutie pentru pieptene etc.

Fiecare elevă va fi îndatorată să aibă uniformă (rochie, 2 șorțe negre cu mâneci, pălărie) după indicațiile ce se vor da de către direcțiune.

*Direcțiunea internatului ort. rom.
de fete din Arad.*

CONCURSE.

Nr. 1611—1923.

Pentru îndeplinirea postului de *profesor de religie la școala normală de băieți* a Statului din Timișoara, se publică concurs cu o durată de 30 zile, dela prima publicare în organul diecezan „Biserica și Școala”.

Reflectanții la acest post vor avea să-și prezinte, în original sau cel puțin în copii autenticate la notar public, în termenul dat, documentele personale, de studiu și de serviciu, rămânând ca cel ce va fi aplicat să beneficieze de leafă dela stat, în condițiile potrivite studiilor sale și normelor de salarizare dela stat.

Arad, 17/30 Iunie 1923.

Consistorul ort. român din Arad.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei de clasa II. din Cutina, protopresbiteratul Belințului, devenită vacantă în urma abdicării parohului Emil Păcurariu, se escrie

concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în „Biserica și Școala”.

Beneficiul împreună cu acest post este:

1. Folosirea sesiunii parohiale, în extenziune de 32 jugăre.
2. Intravilanul parohial, în extenziune de un jugăr.
3. Stolele legale.
4. Intregirea dotației dela stat, conform pregătirei.

Casă parohiale de prezent nu este, dar comuna se îngrijește de locuință până la eventuala zidire a casei parohiale, dar chiria o plătește preotul ales. Alesul are să predice cel puțin tot a doua săptămână să provadă catihizația la școala noastră fără altă remunerație. Parohia e de clasa II., deci dela reflectanți se recere cualificația pentru parohii de clasa a II-a. Alesul va avea să plătiască toate contribuțiile publice și ecvivalentul după beneficiul său.

Reflectanții au să-și trimită concursurile lor, adrese comitetului parohial, în termenul concursual, Prea Onoratului Oficiu protopresbiteral ortodox român din Belinț, și să se prezenteze, — cu prealabila învoire a protopresbiterului concernent, — într-o sârbătoare, sau într-o Duminecă în sf. biserică din Cutina, spre a-și arăta dexteritatea în rituale, cântare și oratorie.

Reflectanții din altă dieceză au să producă act despre consensul P. S. Sale, a D-lui Episcop diecezan.

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sârbu*, protopb.

—□—

3—3

In atențiunea comunelor și satelor!

Nainte de a repara orologiul de turn, să vă adresați cu încredere la noi, unicii orologieri în Arad, care au atelier mehanic aranjat cu uneltele necesare pentru repararea orologelor de turn, având o lungă praxă pe acest teren. Firma noastră sustă dela anul 1887. Pentru lucrările făcute luăm cea mare garanție. Muncă exactă și specială.

Cu stimă

Francisc Ascher & Comp

orologieri și mehanici.

Arad, Str. Eminescu No. 30.

6—10

Redactor responsabil: SIMION STANA asesor consistorial
Censurat: Censura presei.